

Maider Zilbeti Perez

Filosofian doktorea

Rodolfo Salazar Gil

Filosofia, Zientzia eta Balioetan doktoregaia

—Zer erraldoi? —esan zuen Sancho Panzak.

—Han ikusten dituzunak —erantzun zion ugazabak—, beso luzeak, ia bi legoakoak izaten dituztenak.

Joan den mendez geroztik, nazioarteko komunitateak badaki klima-aldaketaz, planetako bizitzan dituen ondorio larriez eta duen izaera antropogenikoaz. Horri aurre egiteko dauden neurrien artean, bat energia berriztagarria sustatzea da, ekonomia-aren balizko deskarbonizazioa eta energia sortzeko erregai fosilen erabilera etetea ahalbidetzen duena.

Azken urteetan, energia eolikoaren ahalmen instalatua modu esponenzialean hazi da. Munduan, lehorrean, 2010ean 178 GW izatetik 2020an 699 GW izatera igaro zen. Aurrerapen teknologikoa funtsezkoa izan da: 1985ean, aerosorgailu

batek 0,05 MW-eko potentzia izendatua zuen, eta 15 m-ko diametroko errorea; gaur egun, lurrean, 7 MW-eko edukiera du, 170 m-ko diametroko errorearekin. Horrek kostuak murriztea eta prezioak modu erakargarrian jaitea dakar. Hala ere, ikuspegi sozialetik, oposizio-maila desberdinak aurkitu ditu.

Inpaktuen ebaluazioaren munduan premisa bat dago: azpiegitura-proiektu orok gizarte- eta ingurumen-inkaktu negatiboak sortzen ditu. Hori da energia eolikoko parkeen kasua. Hala ere, proiektu handiak garatzeko erabiltzen den aldarrikapenetako bat da haien gizarte- eta ingurumen-inkaktuak oso baxuak edo ia nuluak direla iturri fosilekin alderatuta.

Izan ere, *zer da aerosorgailu bat?* galderaren aurrean, hainbat erantzun daude: jasangarritasunaren eta trantsizio energetikoaren sinboloa, ekonomia berdearen pieza nagusia, industria produktua, negozio-aukera, kutsadura-iturria, edo kolonialismoaren forma berria.

Parke eolikoaren aurkako oposizioa parkeok kokatuta dauden munduko eskualde guztietan dago. Hala

Parke eolikoak, bidezko trantsizioa eta klima-aldaketa

ere, gizarte- eta ingurumen-inpaktuak ia deusezak direla dioten interesdunek aurkarien deskalifikazioa bilatzen dute, haiek salatzen dituzten inpaktuak minimizatuz: zarata eta horrek osasunean duen eragina; paisaiaren, ekosistemen eta natura- eta kultura-ondarearen gaineko eragina; komunitateen barnealdearen desberdintasuna; eta, oro har, lurraldearen okupazioa.

Aurka daudenak gutxiestea ez da bidezko trantsizioa lortzeko biderik egokiena. Izan ere, tentsioak sortzen ditu, gizarte-ehuna minduz. Gainera, inpaktu sozialek arreta gutxi hartzen dute proiektuak sustatzen dituzten politika publikoetan.

Euskal Autonomia Erkidegoan, argitaratu berria da gidalero bezala energia berriztagarrien hedapena planteatzen duen Trantsizio Energetikoaren eta Klima Aldaketaren Legea. Arauak proposamen interesgarriak biltzen baditu ere, egia da, halaber, proiektu eoliko berrien iragarpenaren aurrean oposizioa handitu egin dela.

Proiektu eoliko handiei egiten zaien kritika nagusia da betiko logika ekonomiko berarekin eta beraren-

tzat planifikatzen eta garatzen direla. Krisi ekologikora eraman gintuena bera dela, paradoxikoki, proiektuei zentzua ematen diena.

Ekonomia deskarbonizatzeko eta gure isurketak azkar murrizteko premiaren aurrean, ekonomiari kalte larria egin gabe, ezinbestekoa da energia berriztagarrien proiektuak garatzea. Baina horrek ez du esan nahi proiektuak ezin direnik logika desberdinarekin egin: gizartearen eta komunitatearen partaidetzarako tresnak plangintzaren hasierahasieratik planteatuz; adibidez, kontsulta-prozesuak. Horrekin batera, erkidegoen eta enpresen arteko ekintzarako elkartze-ereduak esploratuz, etekinen bidezko banaketa-ereduak ezarriz, eta ekuazioan esplizituki adieraziz eragin negatiboak kanporatzen direla. Izan ere, horrelako proiektuen energia-eskaera ez dago zuzenki erlazionatua eragingo dion komunitatearen behar energetikoa-rekin. ●

[Jatorrizko testua luzeagoa da. Irakurri osorik webgunean](#)